

Hei igjen!

Da var det nye året godt i gang, og vi på Hønefoss Dyrehospital har laget et nytt informasjonsbrev til våre gode venner. Siden vi nå er midt på vinteren, vil vi ta for oss litt om det vi ser på klinikken på denne årstiden. Vi har en liten artikkel om kennelhoste, - ja det er forkjølelsestid også for våre firbeinte kompiser! Tannhelse er et annet tema vi gjerne snakker om. Det er mye tannsykdom hos de firbeinte og ikke minst: - Vi vil fortelle litt om det nye tilbudet hos oss – endoskopi!

Har du ellers tema du vil vi skal ta opp, - er det bare å sende oss en mail ☺!

KENNELHOSTE

Hva er egentlig kennelhoste?

Kennelhoste er en smittsom infeksjon i hundens øvre luftveier som kan sammenlignes med en kraftig forkjølelse. Kennelhoste er en kompleks sykdom fordi det som regel ikke bare er en årsak til infeksjonen.

Årsakene til kennelhoste kan deles i to hovedgrupper:

- Virus
- Bakterier

Oftest er det en blandingsinfeksjon av virus og bakterier. Epitelcellene i luftveiene blir ødelagt av virus, - noe som gjør det lettere for bakterier å feste seg i slimhinnen. Dette forverrer sykdomsbildet. Parainfluenzavirus er det viruset som isoleres hyppigst fra hunder med kennelhoste, og den bakterien vi ser hyppigst er Bordetella bronchiseptika. Man mistenker også at vi mennesker kan smitte hundene våre med bestemte influensavirus, men sannsynligheten for at dette skal skje er liten.

Smitte: Kennelhoste smitter gjennom dråpesmitte, altså via spytt og sekret som kommer opp fra luftveiene. En hund kan i den tidlige fasen av infeksjonen virke helt frisk, men allikevel spre viruset til andre hunder. Hunden blir som oftest syk først 8-30 dager etter at den har blitt smittet. Mange blir smittet på utstilling, hundepøver, på kennel eller rett og slett fra lekekameraten sin. Det er større sjanse for å bli smittet der hvor mange hunder er samlet. Da viruset som regel ikke forårsaker alvorlige infeksjoner, men mer lokale reaksjoner, er ikke kennelhoste en sykdom vi skal være altfor redd for at hunden vår skal få.

Symptomene på kennelhoste er først og fremst tørrhoste, neseseeret og mandelbetennelse. Noen hunder kan bli sykere enn andre. Det har mye med hundens individuelle

motstandskraft å gjøre. Motstandskraften blir påvirket av faktorer som stress, føring, smittepress, hygiene og ytre faktorer som for eksempel værforholdene. Får hunden en *komplisert infeksjon* kan den få feber, bli slapp, hosten blir "fuktig" og den kan få pustebesvær og lungebetennelse. Det er da svært viktig å komme seg til dyrlegen med hunden så den kan få riktig behandling.

Behandling: Har hunden din fått kennelhoste, er det viktig at den holdes i ro i 2-3 uker. Den skal ikke stresses. Føret bør være næringsrikt, gjerne med antioksidanter (Maximmun, Medog). Luften hjemme bør ikke være for tørr, men fuktig og kald. Man bør også i denne perioden unngå kontakt med andre hunder. Ved kompliserte infeksjoner tar vi en blodprøve. Ved påkjent respirasjon tas alltid et røntgenbilde, og hunden kan bli satt på antibiotika. Men: Hunden blir ved en lett infeksjon spontant frisk av seg selv etter 7-14 dager. Dersom valper under 8 uker eller eldre hunder med nedsatt immunforsvar får kennelhoste, kan vi se dødsfall.

Forebygging: For å unngå kennelhoste vaksineres hundene våre hvert år mot kennelhoste. Kennelhostevaksinen beskytter mot Parainfluenzaviruset, som er den hyppigste årsaken til kennelhoste. Da kennelhoste kan forårsakes av mange andre virus og bakterier, kan hunden din likevel få kennelhoste, men da i mildere form. Det finnes ingen fullstendig vaksine mot kennelhoste på det norske markedet i dag, men i utlandet har man en vaksine som gis i nesen, og som gir noe bedre beskyttelse.

TANNHYGIENE HOS HUND OG KATT

En god munnhygiene forebygger problemer som tannstein og tannkjøttbetennelse med tenner som løsner. Men også dyrets **totale helse** påvirkes av munnhygien. Mange indre sykdommer kan forbygges ved at vi tar vare på tennene. Vi kan faktisk forlenge dyrets liv!

Fra naturen av er hunder og katter rovdyr, og for å overleve i naturen er det et "must" å beholde tennene. Våre kjæledyr lever et enklere liv, - vi sørger for maten og vi lar dem bli eldre enn naturen ville tillatt. Samtidig har vi avlet frem raser som er mer utsatt for tannproblemer. Dessuten gjør kostholdet vi tilbyr kjæledyrene våre til en viss grad at problemer med tannhelsen melder seg.

Tannhygiene har lenge vært et forsømt tema, men i flere år nå har dyreeiere og dyrleger vært oppmerksomme på hva en god munnhygiene har å si for helsa. Det er mange av kjæledyra våre som får tannproblemer. Undersøkelser viser at 80 % av alle hunder har tannsykdom ved treårsalder! Noen raser er mer utsatt, - generelt er mindre hunderaser og rasekatter mer plaget med tannstein og tannkjøttproblemer. Det er imidlertid individuelle forskjeller, slik at alle kjæledyreeiere bør ha en rutine innarbeidet som sikrer den firbeinte kompisen "frisk pust"!

Hvilke tann- og munnhuleproblemer ser vi?

Vi ser mange av de samme tannproblemene som hos mennesker. Noen av de vanligste problemene er:

- Tannstein
- Tannkjøttbetennelse (Periodontitt)
- Karies
- Brukne tenner
- Melketenner som ikke felles
- Tannrotbyll

TANNSTEIN dannes når mineraler i spyttet reagerer med belegg av **plakk** på tennene. Plakk dannes fra matrester og bakterier i munnhulen. Tannsteinen legger seg oppunder tannkjøttet og gir **TANNKJØTTBETENNELSE**.

Dette ses som rødt og irritert tannkjøtt som blør lett. Tannkjøttbetennelse kan utvikle seg til **PERIODONTITT**. Periodontitt er en sykdom som skader tannfestet og forårsaker løsning av tenner. Dette kan være svært smertefullt for hundene. Tannhalsen eksponeres og bakterier kan komme til gi **TANNROT**BETENNELSE. Bakterier fra munnen kan også ta blodveien til andre organer og gi **SYKDOM ANDRE STEDER I KROPPEN** som for eksempel hjerteklaffbetennelse.

BRUKNE TENNER forårsaker **smerte**, oftest er det hjørnetennene som skades. Tygging på harde ting f.eks. stein anbefales ikke. Ferske skader på tennene kan repareres ved rotfylling, andre ganger bør de trekkes. Hull i tenner (**KARIES**) ses relativt sjelden hos hund og katt da de har en litt annen munnflora enn oss.

Hva er tegnene på tannsykdom?

Som dyreeier er det viktig å gjenkjenne tegn på tannsykdom. Dyr har tannverk slik som oss, men de sier ikke i fra på samme måte som oss. Noen viser smerte som **atferdsforandringer** og brukshunder kan vise **nedsatt yteevne/konsentrasjon**.

Tegn på tannproblemer kan være:

- Dårlig ånde
- Sikling
- Problemer med tygging
- Dårlig appetitt
- Nedstemthet
- Atferdsforandring

Hva kan du som dyreeier gjøre - FOREBYGGING?

Vi som dyrleger har ansvar for å opplyse om munnhygiene og sørge for å tilby god tannbehandling til våre firbeinte pasienter. I dag har vi dyrleger spesialutdannelse i tannmedisin, og vi har digitalt tannrøntgen og utstyr for avansert tannbehandling. Men det er **DU** som dyreeier som kan gjøre den største forskjellen for kompisen din!

TANNPUSS: Mekanisk rengjøring er den beste forebygging. Start tidlig! Venn valpen tidlig til daglig tannpuss. Start med litt tannkrem på fingeren, og ta i bruk tannbørste etter hvert. Puss med lette roterende bevegelser på utsiden av tennene. Bruk hunde- eller katte-tannpasta med god smak (kylling- eller fiskesmak), og du skal se det går greit©

TANNSTEINFOREBYGGENDE PRODUKTER: Mange produkter virker forebyggende mot tannstein. **Bucadog, Oral Bar (Royal Canine) og Greenies** er eksempler på slike. De har virkning alene, men best er det dersom du kombinerer disse med: - **TANNPUSSING!**

FØR: Enkelte **førtyper** er tilsatt enzymer med forebyggende effekt med tannstein (Eukanuba). Føring med tørrfôr som ikke er bløtt opp, kan være en fordel. Det finnes spesialfôr som rengjør tennene når

hunden/katten tygger, for eksempel Hills T/D.

JEVNLIG TANNKONTROLL hos dyrlegen/dyrepleier gir en profesjonell undersøkelse og vurdering av hundens tannhelse. Vi ser da etter tegn på sykdom eller skader i munnhulen, og vi gir behandling og råd om forebygging.

**Ta en titt i munnen på din pelskledde venn,
og se om alt står bra til,
- det er det mange gode grunner til!**

ENDOSKOPI

Som vi fortalte i forrige nyhetsbrev, har vi nå et helt nytt tilbud ved klinikken, - **endoskopi**. Du lurer kanskje: - **Hva er dette?** Et endoskop er et fleksibelt rør med lyskilde som vi kan føre inn i forskjellige organer eller kroppshuler for å få et klart bilde av innsiden av det vi vil undersøke. Endoskopet kan for eksempel brukes til å undersøke magesekk eller fremre del av tynntarm uten å måtte åpne opp kirurgisk. Vi fører da endoskopet gjennom munnen, ned spiserør og inn i magesekk og tarm, - dette kalles for gastroskopi. Vi kan da inspisere magesekken innenfra og se etter skader i mageslimhinnen (betennelse, magesår, svulster etc.) eller også ta ut fremmedlegemer (steiner, baller, sokker) som hunden eller katten måtte ha spist, - uten å operere! Dette er selvfølgelig det minst traumatiske for dyret. Vi kan også føre lysrøret inn i endetarm, nesehule eller ned i luftveier/lunger for å undersøke og ta prøver. Hos dyr som har for eksempel kronisk diare, oppkast eller kronisk hoste er endoskopi et veldig nyttig verktøy for å kunne stille en riktig diagnose, - og derved kunne gi best mulig behandling.

I desember 2006 investerte vi på Hønefoss Dyrehospital i denne type undersøkelsesutstyr for å kunne undersøke og behandle pasientene våre på beste og mest mulig skånsomme måte. Vi har tre forskjellige typer endoskop:

- Et **fleksibelt videoendoskop** som vi kan gå ned i magesekk med og undersøke slimhinnen/ta ut prøver/fjerne fremmedlegemer.
- Et **fleksibelt fiberendoskop** til bruk ved inspeksjon/biopsi av luftveier (luftrør, lunger).
- Et **stivt endoskop** til inspeksjon/prøver fra nesehule/ørekanal.

Endoskopisk bilde fra lungene til en hund

Dette er utstyr fra Karl Storz som er ledende når det gjelder utstyr for endoskopi til veterinærer, og vi er veldig glad for å ha et så godt undersøkelsestilbud til våre pasienter. Vi tar også imot henvisninger fra kolleger som ønsker en slik undersøkelse av sine pasienter.

Endoskopiske undersøkelses- og behandlingsmetoder er i ferd med å få fotfeste innen veterinærmedisinen, slik man har sett de siste tiårene i humanmedisin. Mange leddoperasjoner hos hund utføres i dag arthroskopisk (kikkhulls-kirurgi) slik det gjøres hos mennesker. "Minimal Invasive Surgery" er et begrep som brukes innen kirurgien, der hovedprinsippet er å utføre de operasjoner man skal gjøre mest mulig skånsomt mot vevet og dyret. Bruk av endoskopi i ledd (arthroskopi) og til operasjoner i buk (laparoskopi) faller inn under dette, og vi vil nok se i årene som kommer at dette blir brukt mer og mer på dyr også.

LIVET PÅ KLINIKKEN:

MÅNEDENS ANSATT: Jeanette Brekke Hansen

Jeanette ankom klinikken i desember 2005. Hun har veterinærutdannelsen sin fra Hannover i Tyskland der hun også arbeidet i smådyrpraksis i flere år før hun sommeren 2005 vendte hjem til Norge. Jeanette har arbeidet mye med fugl og smågnagere (kaniner, hamstre, marsvin...), og har dessuten etterutdanning bl.a. i tannmedisin. Jeanette har også endoskopi som interessefelt og sammen med Ingeborg er det hun som vil stå for denne undersøkelsen hos oss. I mars reiser Jeanette til England for å ta videreutdanning innen endoskopi. Tova heter vorsteheren hennes, og sammen har de tatt opp jakt som fritidshobby.

PASIENTHISTORIEN: – ALEXANDER MYNDE

Alexander er en ung mynde (Saluki) som var så uheldig å brette underarmen (forbenet) i en påkjørsel. Han ble henvist til klinikken fra våre kolleger på Veterinærkontoret på Gol. Heldigvis var det et ganske "ukomplisert" tverrbrudd som vi kunne legge stabilisere ved hjelp av en plate.

Bruddet før det ble reparert

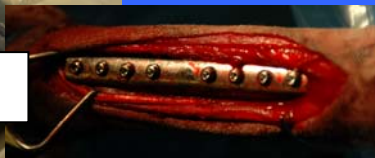

Alexander ble lagt på operasjonsbordet, og etter at bruddene var plassert fint på plass, skrudde vi fast en stålplate til benet. Dette er en spesialplate (NCP-plate) med skruer som sørger for å holde bruddet stabilt samtidig som blodsirkulasjonen i beinhinnen holdes intakt mens bruddet gror.

Elin og Anine fikserer bruddet mens Jane overvåker narkosen

Stålplaten skrudd fast på benet

Røntgenbilde av benet med platen på etter operasjonen

Aleksander dro hjem igjen til Hallingdal dagen etter operasjonen, og da vi så Aleksander tilbake på klinikken etter to dager, ruslet han fint inn på fire bein. Bruddet til Aleksander har nå grodd helt, og nå, 3 mnd etter operasjonen, er han tilbake i full aktivitet som gårdshund hjemme i Hallingdal ☺

TEMA PÅ KLINIKKEN I FEBRUAR OG MARS ER TANNHELSE. Derfor har vi følgende tilbud:

1. GRATIS TANNSEKKE: I hele februar/mars kan du komme innom klinikken og få en gratis tannsjekk hos dyrepleier mellom kl. 15-16 (drop-in). Dyrepleier vil da se over tenner og tannkjøtt for å se om alt er i orden, og gi deg råd for hvilke forebyggende tannhygieniltak som vil fungere for deg og din hund eller katt. Hvis du ikke rekker innom i det aktuelle tidsrommet, bare ring oss for time til tannsjekk.

2. Hills T/D er et fôr som forebygger tannstein. Tennene blir rengjort samtidig som hunden/katten tygger! I kampanjeperioden får du med deg gratis en 2 kg sekk når du kjøper dette føret (hund og katt), - så langt lageret rekker☺

3 Oral Bars - Royal Canine: Dette er tyggebein som rengjør tennene og gir en "frisk pust" mens de forebygger tannstein. I februar og mars får du 10 % på disse.

KONKURRANSE

Til jul/nyttår hadde vi en liten "tippe-konkurranse" på klinikken. Vi hadde fylt opp en beholder med Eukanuba slankekjeks, og den som klarte å gjette riktig antall kjeks, var Ariel med eier Torkild Ramsrud. Her ser vi de to innom klinikken for å hente premien. 488 kjeks i beholderen var riktig antall, - Ariel tippet 487! ☺

GRATULERER ARIEL !

NY KONKURRANSE i Februar/Mars:

Vi nå er godt i gang med Nyhetsbrevet, - men det er bare en ting: **Vi mangler et godt navn på brevet!** Har DU et godt forslag? Send i så fall inn ditt forslag til oss innen utgangen av mars, og dersom det er ditt forslag vi faller for, er premien:

TANNPAKKE:

- Tannbørste m/tannkrem (hund eller katt)
- 1 Pakke med Oral Bars fra Royal Canine
- Stor sekk Hills T/D tannsteinfôr (hund 10kg, Katt 5 kg)

Vi på Hønefoss Dyrehospital ønsker dere alle en fortsatt strålende vinter og skisesong – med mange flotte skiturer!

Vi minner om hjemmesiden Vår: www.dyrehospital.no